

การรับรู้ ทศนคติ อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ และการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม กับประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง

ของแรงงานนอกระบบ

Informal Labour Perception, Attitude, Payable Contribution Rate, Decision to Enter Social Security System and Benefit Requirement

ผู้วิจัย : เอี่ยมพร ศิริรัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้และการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม กับประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้และการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคมกับประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง ของแรงงานนอกระบบ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิจัยพบว่าระดับการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้และการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม กับประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ระดับน้อยถึงระดับมาก ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้และการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคมกับประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับ 0.01 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ ควรกำหนดนโยบายด้านการประชาสัมพันธ์ให้แพร่หลายในทุกรูปแบบเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทดแทน ที่แรงงานนอกระบบจะได้รับเมื่อเข้าสู่ระบบการประกันสังคม

คำสำคัญ การประกันสังคม แรงงานนอกระบบ ประโยชน์ทดแทน

ABSTRACT

The purpose of this research were to study the perception level and attitude of the informal labour on social security as well as their decision to enter into the social security system, their payable contribution rates and desired benefits; and to study the relationship between the knowledge and attitude on

social security of the informal labour who are members of community enterprise on community enterprise on food processing in Samut Prakan Province.

It was found that the average of the informal labour's perception level and attitude on the social security including their payable contribution rates, their decision to enter social security system, and their desired benefits when they enter into the social security system; was at low to high level. The relationship between the informal labour's perception, their attitude on the social security, their decision to enter into the social security system, their payable contribution rate and their desired benefits when the enter into the social security system; however, were in accordance with the criteria designed at 0.01. In addition, it should define the public policy about the benefits that the informal labour will receive when enter in to the social security system in all patterns.

Keyword: Social Insurance, informal labours, benefit

บทนำ การประกันสังคมเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศเยอรมัน ภายใต้การปกครองของ Chancellor Bismarck ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1883 – 1889 โดยเริ่มจากการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน (Mutual Fund) เพื่อนำไปดำเนินการประกันกรณีเจ็บป่วยในปี ค.ศ. 1883 หลังจากนั้นต่อมามีอีก 1 ปี มีการประกันกรณีเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานซึ่งดำเนินการโดยสมาคมนายจ้างก็ได้ถือกำเนิดขึ้นสำหรับการประกันกรณีทุพพลภาพและการประกันกรณีชราภาพ ซึ่งบริหารจัดการโดยสนธิสัญญาภาคเป็นลำดับในปี ค.ศ. 1889 ทั้งนี้ลักษณะของการมีส่วนร่วมในโครงการดังกล่าวจะมาจาก 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายลูกจ้าง ฝ่ายนายจ้าง และฝ่ายรัฐบาล มีการบริหารเงินโดยการจัดเก็บเงินสมทบ และเป็นระบบบังคับสำหรับผู้ที่มีรายได้ซึ่งจะมีการกำหนดอัตราเงินทดแทนให้แก่ผู้ที่อยู่ในโครงการหลังจากนั้นประเทศในแถบยุโรป ลาตินอเมริกา สหรัฐอเมริกา ได้นำรูปแบบของเยอรมันไปใช้ และได้แพร่หลายต่อไปยังทวีปอาฟริกา เอเชีย และกลุ่มประเทศในแถบคาริบเบียน (สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงราย, 2551)

ส่วนในประเทศไทยได้พยายามนำระบบประกันสังคมมาใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2495 เป็นต้นมา และหลังจากนั้นรัฐบาลทุกสมัยก็ให้ความสนใจเรื่อยมา เช่น มีการจัดตั้งคณะทำงานหลายคณะศึกษารายละเอียดความเป็นไปได้ในงานประกันสังคม ร่างกฎหมายประกันสังคมได้ผ่านการพิจารณาเป็นกฎหมายในปี พ.ศ. 2497 แต่เนื่องจากมีการคัดค้านจากหลายฝ่าย เช่น นักการเมือง บริษัท ทางรัฐบาลจึงให้เลื่อนการบังคับใช้ออกไป ต่อมาในสมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้นำเรื่องการประกันสังคม ให้สภาผู้แทนราษฎร ลงมติผ่านอีกครั้ง จนสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติผ่านร่างพระราชบัญญัติประกันสังคมเมื่อวันที่ 11

การประชุมทางวิชาการเสนองานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 3

กรกฎาคม พ.ศ. 2533 ต่อมามีการเสนอพระราชบัญญัติประกันสังคม เข้าสู่การพิจารณาของ รัฐสภาเมื่อปี พ.ศ. 2533 รัฐสภาจึงได้ผ่านความเห็นชอบพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2533 จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานประกันสังคมขึ้นมา เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2533 ให้เป็น หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานและบริหารตามข้อกำหนด ในพระราชบัญญัติ ประกันสังคม พ.ศ. 2533 ซึ่งกำหนดให้ขยายความคุ้มครองครอบคลุมประโยชน์ทดแทน 7 กรณีสำหรับแรงงานในระบบ คือ กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทูพพลภาพ เสียชีวิต คลอดบุตร สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน ทั้งนี้ในระยะแรกกฎหมายประกันสังคม จะให้ความคุ้มครองเฉพาะ 4 กรณี คือ กรณีเจ็บป่วย ทูพพลภาพ เสียชีวิต และคลอดบุตร โดยกำหนดจะขยายข่ายครอบคลุมไปถึงกรณีชราภาพ และสงเคราะห์บุตร ในปี พ.ศ. 2541 ส่วนกรณีประกันการว่างงาน จะดำเนินการเมื่อพร้อม โดยจะให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

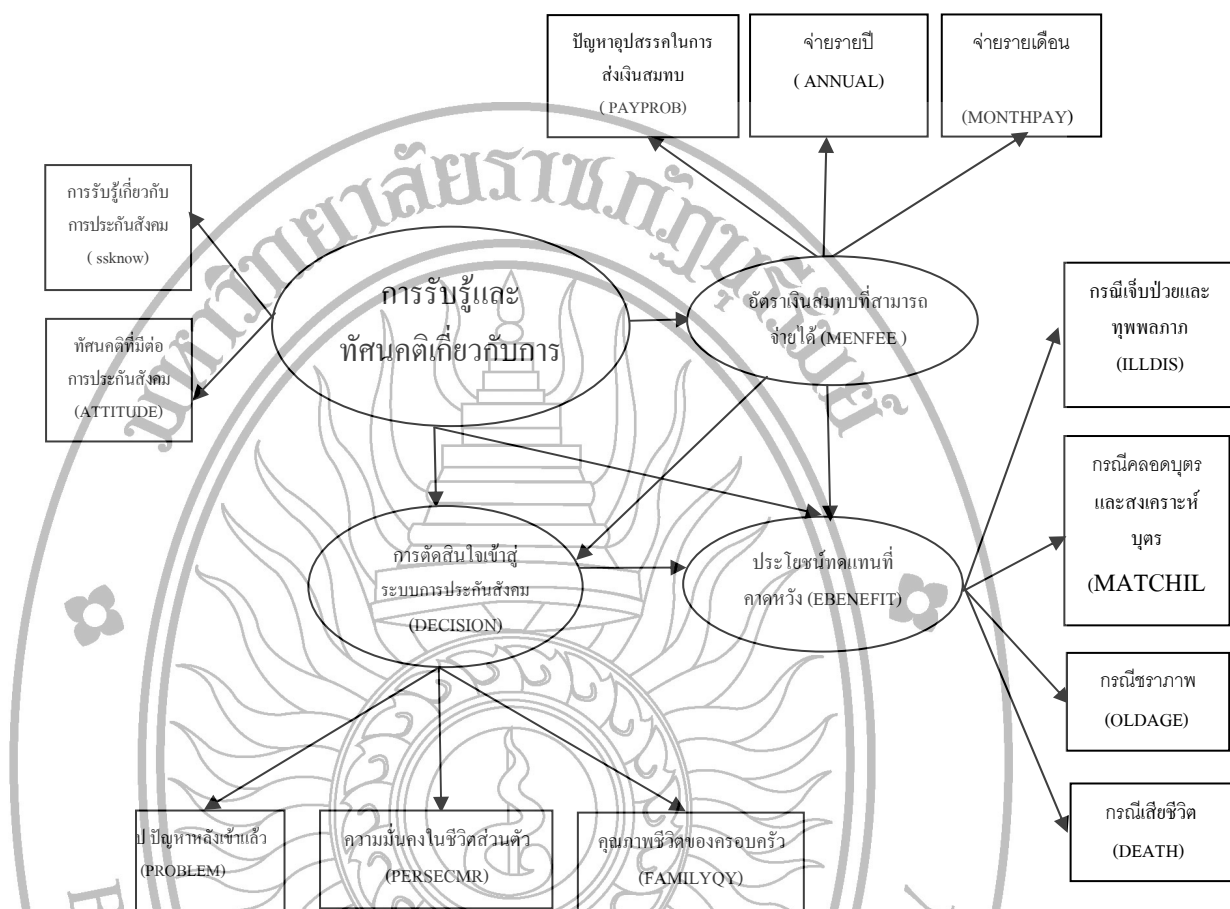
สำหรับ การประกันสังคม ในประเทศไทย ให้ความคุ้มครองเฉพาะแรงงานที่อยู่ใน ระบบเท่านั้น ยังมีแรงงานนอกระบบ ที่ไม่อยู่ในข่ายความคุ้มครองประมาณ 24.8 ล้านคน แรงงานนอกระบบ ดังกล่าวเป็นผู้ที่ขาดความคุ้มครองทางสังคม และขาดหลักประกันในการ ดำเนินชีวิต เนื่องจากแรงงานนอกระบบ มีรายได้ไม่แน่นอน ไม่มีระบบภาษี และ ไม่มีระบบ บัญชีเงินเดือนค่าจ้าง เพื่อให้ แรงงานนอกระบบ ได้มีหลักประกันที่มั่นคง ในการดำรงชีวิต และได้รับสิทธิประโยชน์ทดแทน จากการใช้ระบบการประกันสังคม ซึ่งต้องเป็นตามความ พร้อมและความสามารถในการจ่ายเงินสมทบ เข้ากองทุนประกันสังคม ของแรงงานนอก ระบบ ที่อาจแตกต่างกันจากประเภทของอาชีพและรายได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นไปตามนโยบายของ รัฐบาล ในการที่จะให้ความคุ้มครองแก่ผู้ใช้แรงงานทุกคน ทั้งแรงงานในระบบและแรงงาน นอกระบบ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องการขยายการ ประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม อัตราเงิน สมทบที่สามารถจ่ายได้ และการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม กับประโยชน์ทดแทนที่ คาดหวัง ของแรงงานนอกระบบ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ และการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม กับประโยชน์ ทดแทนที่คาดหวัง ของแรงงานนอกระบบ

กรอบแนวความคิด

จากการทบทวนวรรณกรรม ทั้งแนวคิด ทฤษฎี ได้กรอบแนวความคิดดังภาพ 1

ภาพ 1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆที่ใช้ในการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อ 1 ประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง ขึ้นอยู่กับการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ และ การตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม

$$EBENEFIT = f(KNOWATTD, MENFEE, DECISION) \dots \dots \dots (1)$$

สมมติฐานข้อ 2 อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ขึ้นอยู่กับการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม และ การตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม

$$MENFEE = f(KNOWATTD, DECISION) \dots \dots \dots (2)$$

สมมติฐานข้อ 3 การตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม ขึ้นอยู่กับการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม และอัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้

DECISION = f

(KNOWATTD, MENFEE).....(3)

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method) การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อหาระดับการรับรู้ และความสัมพันธ์ ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อวัดความคิดเห็น 5 ระดับในการสอบถามสมาชิกวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดสมุทรปราการ ด้วยมาตรวัดตัวแปรประจักษ์ทุกตัว ตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS และโปรแกรม LISREL หลังจากนั้นผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกผู้บริหารกระทรวงแรงงาน จำนวน 2 คนและผู้บริหารสำนักงานประกันสังคม จำนวน 4 คน รวมทั้งหมด จำนวน 6 คน ในการสัมภาษณ์เจาะลึก จะบันทึกคำตอบที่ได้ของแต่ละคน และจัดทำบทสรุปสุดท้ายรวมของตัวแปรทุกด้าน ในการวิเคราะห์ข้อมูล ลดทอนข้อมูล จัดระเบียบข้อมูล ตีความและสรุปผล

ประชากรเป้าหมายเชิงปริมาณ

1. ประชากรเป้าหมาย ได้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 326 คน ใน 6 อำเภอ 38 ตำบล

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 สุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัด

สมุทรปราการ ใน 6 อำเภอ 38 ตำบล โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling

3. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 326 คน

ผลการศึกษากการวิจัยเชิงปริมาณ

ตอบวัตถุประสงค์ ข้อ 1 การรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ และการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม กับประโยชน์

การประชุมทางวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 3

ทดแทนที่คาดหวัง ของแรงงานนอกระบบ จากการตรวจสอบค่าระดับการรับรู้ของตัวแปร ประจักษ์กับตัวแปรตามมีค่าทั้งบวกและลบ มีความสัมพันธ์กันทั้งมีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 และจากการตรวจสอบค่าความสูง (kurtosis) และค่าความเบ้ (skewness) พบว่าตัวแปรบางตัวมีความเบ้ และความสูง จากโค้งปกติบ้างเล็กน้อย ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า ตัวแปรส่วนมากมีความเบ้ และความสูง จากโค้งปกติไม่มากนัก และพบว่าตัวแปรส่วนมากมีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับที่เหมาะสม สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ได้ในกาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 358 ชุด แต่สามารถเรียกเก็บข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ ได้ทั้งหมด 326 ชุดที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุเชิงชั้น (Hierarchical regression analysis) การวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (path analysis) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเส้นด้วย

ตอบวัตถุประสงค์ ข้อ 2

1) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงประจักษ์ในกลุ่มตัวแปรแฝงต่างกลุ่ม พบว่า ตัวแปรประจักษ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ในช่วง 0.115-0.811 โดยพบว่าตัวแปรด้านกรณิชาภาพกับกรณิเสียชีวิต มีความสัมพันธ์สูงสุด เท่ากับ ($r = 0.811$) รองลงมาคือ ตัวแปรด้านปัญหาหลังเข้าสู่ระบบแล้ว และคุณภาพชีวิตของครอบครัว ($r = 0.659$) ด้านตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดคือ ตัวแปรด้านกรจ่ายเงินสมทบรายปี การรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม ($r = 0.118$)

2) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประจักษ์ในกลุ่มตัวแปรแฝงเดียวกัน แยกแสดงรายละเอียด ดังนี้

ก) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประจักษ์ในกลุ่มการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคมประกอบด้วยกรรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.289 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข) การตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม ปัญหาหลังเข้าสู่ระบบแล้วความมั่นคงในชีวิตส่วนตัว และคุณภาพชีวิตของครอบครัว พบว่าตัวแปรประจักษ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ในช่วง 0.531- 0.659 โดยที่ตัวแปรด้านปัญหาหลังเข้าสู่ระบบแล้ว ด้านความมั่นคงในชีวิตส่วนตัว และ ด้านคุณภาพชีวิตของครอบครัว มีความสัมพันธ์กันเท่ากับ ($r=0.659$) รองลงมาคือ ปัญหาเข้าแล้วมีปัญหาคุณภาพชีวิตของครอบครัวมีความสัมพันธ์กันเท่ากับ ($r=0.597$)

ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือด้านปัญหาหลังเข้าสู่ระบบแล้ว กับความมั่นคงในชีวิตส่วนตัวความสัมพันธ์เท่ากับ ($r=0.531$)

ค) ด้านอัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ปัญหาอุปสรรคในการส่งเงินสมทบการจ่ายเงินสมทบรายปีและ การจ่ายเงินสมทบรายเดือน ตัวแปรเชิงประจักษ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ในช่วง 0.363 - 0.570 โดยที่ตัวแปรด้านการจ่ายเงินสมทบรายปีกับ ตัวแปรด้านการจ่ายเงินสมทบรายเดือน มีความสัมพันธ์กันสูงสุดเท่ากับ ($r = 0.570$) รองลงมาคือโดยที่ตัวแปรด้านปัญหาอุปสรรคในการส่งเงินสมทบ การจ่ายเงินสมทบรายปีมีความสัมพันธ์กันเท่ากับ($r=0.426$)

ง) ด้านประโยชน์ทดแทนที่คาดหวังกรณีเจ็บป่วยและทุพพลภาพ กรณีคลอดบุตรและสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ และกรณีเสียชีวิต พบว่าตัวแปรเชิงประจักษ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ในช่วง 0.506-0.811 โดยที่ตัวแปรด้านกรณีชราภาพและกรณีเสียชีวิต มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ($r = 0.811$) รองลงมาคือตัวแปรด้านกรณีเจ็บป่วยและทุพพลภาพกับตัวแปรด้านกรณีคลอดบุตรและสงเคราะห์บุตร มีความสัมพันธ์กันเท่ากับ ($r = 0.636$) ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือตัวแปรด้านกรณีคลอดบุตรและสงเคราะห์บุตร กับตัวแปรด้านกรณีชราภาพ ที่มีความสัมพันธ์กันเท่ากับ 0.506

3. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประจักษ์ในกลุ่มตัวแปรแฝงด้านประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดสมุทรปราการ กับตัวแปรประจักษ์ในกลุ่มตัวแปรแฝงอื่น ผลการวิเคราะห์ พบว่าตัวแปรประจักษ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากวัตถุประสงค์ข้อ 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ และการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม กับประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า

1) ด้านประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง กับการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคมพบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ในระดับมากเท่ากับ 0.687 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ด้านประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง กับอัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ในระดับปานกลาง เท่ากับ 0.387 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ด้านประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง การรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคมพบว่ามีความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ในระดับมากเท่ากับ 0.534 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผล ข้อมูลทางสถิติในปัจจัยทุกด้าน พบว่า ปัจจัยทุกปัจจัย มีความสัมพันธ์ต่อประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง โดยตัวแปรแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์กันเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง มีความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.687 การตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม มีความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.534 การรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม มีความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.387 และอัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ พบว่ามีความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.352 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง ขึ้นอยู่กับ อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ การตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม การรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม $EBENEFIT = f (MENFEE, DECISION, KNOWATTD)$ ผลการวิเคราะห์สมการมาตรฐาน โดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) พบว่าประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง เมื่อเข้าสู่ระบบการประกันสังคม กับอัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ การตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม การรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม สามารถอธิบายถึงสัมพันธ์สหสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ได้ร้อยละ 82 ($R^2 = 0.82$) มีค่า $t = 3.51$, ซึ่งมีค่าสูงกว่า 1.96 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 2 การตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม ขึ้นอยู่กับอัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ การรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม $DECISION = f (MENFEE, KNOWATTD) \dots (2)$ ผลการวิเคราะห์มาตรฐานวัดจากสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) พบว่า การตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ การรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม สามารถอธิบายถึงสัมพันธ์สหสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ได้ร้อยละ 69 ($R^2 = 0.69$) มีค่า $t = 0.66$

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 3 อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ ขึ้นอยู่กับ การรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม $MENFEE = f (KNOWATTD) \dots (3)$ ผลการวิเคราะห์จากสมการโครงสร้างเชิงเส้น (SEM) พบว่า อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ การรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม สามารถอธิบายถึงสัมพันธ์สหสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ได้ร้อยละ 63 ($R^2 = 0.63$) มีค่า $t = 3.51$, ซึ่งมีค่าสูงกว่า 5.45 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คุณค่าด้านระเบียบวิธีวิจัย การศึกษาในครั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทวิ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงชั้น เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัว รวมทั้งการวิเคราะห์เชิงปริมาณของแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) โดยใช้โปรแกรม LISREL เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในภาพรวมตามกรอบแนวคิดที่มีคุณค่า เพราะเป็นสถิติขั้นสูงที่สามารถใช้ตรวจสอบทั้งความตรง (Validity) ของโมเดลและค่าพารามิเตอร์ต่างๆ ในโมเดลได้ ดังนั้นโมเดลสมการโครงสร้างจึงมีความทันสมัย มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ และใช้ตรวจสอบองค์ความรู้เก่าที่สะสมกันมาได้เป็นอย่างดี

คุณค่าทางด้านทฤษฎี การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ตัวแปรต่างๆ ที่ศึกษา เพื่ออธิบายและสร้างกรอบแนวคิด (Model) ซึ่งประกอบด้วย การรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการประกันสังคม อัตราเงินสมทบที่สามารถจ่ายได้ และการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม กับประโยชน์ทดแทนที่คาดหวัง

คุณค่าในการปฏิบัติงาน ข้อค้นพบจากการวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัย ไปปรับใช้ในการขยายการประกันสังคมไปสู่แรงงานนอกระบบกลุ่มอื่นๆ ได้ เพื่อวางแผนในการปรับสิทธิประโยชน์ทดแทน ปรับอัตราเงินสมทบให้เหมาะสม และสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้แรงงานนอกระบบ ตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

สำนักงานประกันสังคม สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายในด้านต่างๆ ได้เช่น วางแผนในการปรับสิทธิประโยชน์ทดแทน ปรับอัตราเงินสมทบให้เหมาะสม และด้านการประชาสัมพันธ์ ให้แพร่หลายในทุกรูปแบบ เกี่ยวกับการขยายการประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบ ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

คำว่าแรงงานนอกระบบ และประโยชน์ทดแทน เป็นคำที่มีความหมายกว้าง ซึ่งค่านิยามศัพท์ส่วนใหญ่ จะปรากฏในรูปของงานวิจัย ซึ่งขึ้นอยู่กับนิยามของการวัดแต่ละประเภท ดังนั้นควรจัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อหาข้อยุติในประเด็นดังกล่าว

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยในอนาคต

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าสู่ระบบการประกันสังคมของแรงงานนอกระบบกลุ่มอื่นๆ ในพื้นที่หรือจังหวัดอื่นๆ ที่มีรายได้หรืออาชีพที่แตกต่างกัน เพื่อจะได้นำมากำหนดอัตราเงินสมทบที่เหมาะสมและเป็นธรรม เช่น นักแสดง ช่างเสริมสวย แม่ค้า เป็นต้น เพื่อศึกษาประโยชน์ทดแทนที่แรงงานนอกระบบในแต่ละกลุ่ม

การประชุมทางวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 3

ต้องการว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร ทั้งนี้เพราะเหตุที่ แรงงานนอกระบบในแต่ละกลุ่มมีความต้องการไม่ตรงกัน ซึ่งสามารถสร้างองค์ความรู้ที่ชัดเจนทั้งในเชิงรายละเอียดและในภาพรวม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับด้านประโยชน์ทดแทน ที่จะให้แก่แรงงานนอกระบบ และควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบถึงความแตกต่างระหว่างแรงงานนอกระบบที่เข้าสู่ระบบการประกันสังคมแล้วและยังไม่ได้เข้าสู่ระบบการประกันสังคม

เอกสารอ้างอิง

สุวิไล เวียงวัฒนะสุข. 2552 จิตวิทยาสังคม. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สำนักงานประกันสังคม, 2533 พระราชบัญญัติประกันสังคม. พ.ศ. 2533

กรุงเทพมหานคร สำนักงานประกันสังคม

สำนักงานประกันสังคม. (2547). สถิติงานประกันสังคม กรุงเทพฯ : สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน.

สำนักงานประกันสังคม.(2548). รายงานการสัมมนาระดมความคิดเห็น

(เชิงประชากรพิจารณา) เรื่อง รูปแบบการขยายระบบความคุ้มครองการประกัน

สังคมผู้แรงงานนอกระบบ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน

สำนักงานประกันสังคม.(2542). แนวคิดและหลักการประกันสังคม กองวิชาการและแผนงาน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน.

Allen, J. M. (2003) Attitude Indicator. Retrieved January, 12, 2004, from [http:// www.Cico. Com/pdf/AC % 2091 – 75 .pdf](http://www.Cico.Com/pdf/AC%2091-75.pdf)

Allport, G.W. 1967. Attitude : Handbook of Social Psycholgy. Worcester, Mass. : Clark University Press

Anastasi, Anne. 1967. Child Development : Readings in Experimental Analysis. Edited By Sidney W. Bijou and Donald M. Bear, Contributors.

Awonaya, B. (1997). Expert X – RAY Problem of Education Dilemmas : Debate and Diversity. London : Cassell

Brown, A.L, & et al; (2000). Demographic, belief, and situational factors influencing the decision to utilize emergency medical services among chest pain patients. Retrieved March 31, 2007, from <http://circ.ahajournals.org>.

Brown B. (n.d.) Choice and mobility : Decision making on the move. Retrieved (nd) from [http : www.dcs.gla.ac.uk/](http://www.dcs.gla.ac.uk/) - barry/ papers/decisionmaking. pdf